

Referat fra møde i Fagligt Råd d. 6. juni 2023

Kl. 10:00-13:00 i mødelokale Øst 2

./.

DBSU visioner og kerneværdier

Deltagere: Berit Houmølle, vicecenterleder og områdeleder Skole & Specialrådgivning, Synscenter Refsnæs
Susanne Johansen, områdeleder Botilbud, Synscenter Refsnæs
Rikke Kannegaard, videns- og informationsspecialist, VUE, Synscenter Refsnæs
Dorte Larsen, skolekonsulent Specialrådgivningen, Synscenter Refsnæs
Per Nielsen, forstander Synscentralen Vordingborg, DTHS
Eva Madsen (for Sanne Døj), synskonsulent, Region Hovedstaden
Kamilla Rothe Nissen, overlæge Kennedy Centret
Cecilie Zoega, bestyrelsesmedlem DBSU
Diana Stentoft, næstformand, DBS (virtuelt)

Referent: Tina Hansen, sekretær + Mette Sophie Scheuer-Larsen, kontorelev v. Synscenter Refsnæs

Afbud: Sanne Døj, synskonsulent, Region Hovedstaden (Eva Madsen deltog i stedet)
Kenneth Hartmann, rådgivningschef, Specialrådgivningen, IBOS
Kenn Steen Andersen, centerleder, Synscenter Refsnæs
Mads Røn, afdelingsleder skoleområdet, Synscenter Refsnæs
Christian Gravgaard, Forældreforeningen LFBS

1. Godkendelse af dagsorden

Godkendt uden bemærkninger.

2. Bemærkninger til referatet fra mødet den 28. november 2022

Godkendt uden bemærkninger.

3. Fra Synscenter Refsnæs til orientering og drøftelse

3.1. Samarbejdsaftale IBOS/Synscenter Refsnæs (SR) – status på fælles indsatser

Berit gennemgik de forskellige indsatsområder og de første af flere fælles indsatser med baggrund i samarbejdsaftalen.

IBOS og SR vil sammen udgive et fælles nyhedsbrev med afsæt i at synliggøre, hvilke kurser der udbydes hvor (f.eks. på IBOS, SR, online osv.). Det første af disse fælles nyhedsbreve forventes at udkomme til efteråret.

IBOS og SR vil ligeledes samarbejde om udvikling og udbud af kurser, der overlapper begge målgrupper. Første kursus er under udvikling målrettet punktskriftsundervisning til synsprofessionelle.

IBOS og SR vil ligeledes afholdet et årligt fælles virtuelt dialogmøde med kommunikationscentrene for at understøtte det landsdækkende samarbejde. Dette har bl.a. til formål at indhente viden om, hvilke kurser og ydelser generelt, der er behov for fra SR og IBOS. Eva tilføjede, at hun som synskonsulent oplever, at familier og fagpersoner sætter stor pris på at komme på SR på kurser. Berit fortalte, at vi som udgangspunkt fastholder børnekurser fysisk her

på SR men også i relevante sammenhænge tilføjer kurser ude i landet. Dette er en præmis i forbindelse med den nye KaS-kontrakt med Social- og Boligstyrelsen, at kurserne i højere grad også afholdes ude i landets kommuner og ikke kun på Synscenter Refsnæs. Den største udfordring er kurserne for fagpersoner, hvor det for medarbejderne i institutionerne og skolerne kan være en udfordring at deltage i kursus over flere dage på SR eller IBOS. Disse afholdes fremadrettet i stigende grad ude i kommunerne i samarbejde med kommunikationscentrene.

3.2. Central udmelding vedr. punktskrift for børn og unge med synsnedsettelse – status på afrapportering

Efter kommunernes afrapporteringsperiode har SR været inddraget via rammeaftalesekretariatet i Region Sjælland. Der er samlet meget begrænset viden ind fra kommunerne, og SR er i den sammenhæng blevet spurgt til at bidrage med data, bl.a. hvor mange børn, der er i målgruppen vedr. punktskrift for børn og unge med synsnedsettelse. Der er i Region Sjælland i alt ni punktlæsende børn fordelt på otte kommuner, hvilket svarer til landsgennemsnittet. Det er en god forklaring på, hvorfor kommunerne ikke har været i stand til at melde ind, da mange af dem har slet ikke punktlæsende børn i deres regi.

Emnet blev drøftet på dagens møde.

Diana tilføjede, at de i DBS følger afrapporteringen nøje, for de bekymrer sig naturligvis også for, om de punktlæsende børn modtager den kvalificerede hjælp der er behov for. Det forventes selvfølgelig ikke, at hver skole skal have et beredskab stående klar ift. at modtage et punktlæsende barn, men rammerne skal være klare for, hvordan man modtager et barn med særlige behov som punktlæsende elev eller lignende.

Fra Synscentralen Vordingborg har man oplevet, at kommunerne har lavet en overordnet tilbagemelding om, at man er glad for både Synscenter Refsnæs og kommunikationscentrene, men man har ikke været ude og hente specifik viden fra kommunikationscentrene om samarbejdet med skolerne.

Cecilie fortalte, at de fra DBSU netop har deltaget i familiemøde hos LFBS. Cecilie fik på mødet fortalt, at nogle forældre oplever, at familierne får at vide af sagsbehandlere på kommunerne, at synsnedsettelse og blindhed ikke er et handicap.

3.3. Opfølgning vedr. evaluering af det specialiserede socialområde, herunder orientering om workshop i regi af National Koordination, Social- og Boligstyrelsen

Berit orienterede om workshop arrangeret af National Koordination (NK). De fagprofessionelle fra hver målgruppe var sammen i teams om at bearbejde de af NK indhentede data. Her skulle de bl.a. drøfte, hvordan en protokol eller skema skulle udarbejdes med beskrivelse af fagpersoners grunduddannelse, specialiseringsgrad, kompetencestrategi m.v.

På mødet fik de at vide, at der ville blive udarbejdet en rapport som opsamling på de to workshops, denne udsendes til deltagerne i løbet af juni.

Per fortalte, at man i DTHS har fokus på at synsområdet fortsat kan levere den gode kompetente viden, så man ikke risikerer, at de stærke faglige kompetencer går tabt i generationsskifte på området.

Diana fortæller, at hun sidder med i følgegruppen til det ekspertudvalg Socialministeriet har nedsat til at komme med anbefalinger på det højt specialiserede socialområde.

3.4. Forberedelse af specialisering vedr. leverandørvurdering af botilbuddene ved Synscenter

Refsnæs

På botilbudene ved SR er der plads til 30-40 beboere. Nogle har andre funktionsnedsættelser end synet, men der er altid en høj specialisering indenfor synsområdet. SR har nedsat en arbejdsgruppe på tværs af centret for at beskrive, hvad vi har behov for af viden, hvilke specialiserede ydelser vi har nu og hvilke der er behov for fremover.

Specialrådgivningen har været en slags pilotprojekt ift., hvordan man afdækker de nødvendige kompetencer, bl.a. ved at systematisere personalers CV'er. På baggrund af dette "pilotprojekt" med at afdække specialiseringsgraden i Specialrådgivningen, er man nu i gang med samme afdækning på boområdet. Man kigger bl.a. på, hvordan man kan udvikle på og dokumentere metoder som mesterlære og sidemandsoplæring. Man vil bl.a. observere, hvordan det fungerer i praksis og sætte det i formelle rammer.

3.5. Kompetenceudvikling med øget fokus på specialisering ved Synscenter Refsnæs

Susanne orienterede om, hvordan man har videreudviklet basisuddannelsen af alle nye medarbejdere ved SR. Alle medarbejdere er en del af denne basisuddannelse, som er tilpasset hver faglige medarbejdergruppe. Derudover tilbydes i samarbejde med UC Syd to PD-moduler målrettet specialiseret pædagogik. Dipomodulerne kan tages af både pædagoger, lærere og PA'er, som efterfølgende kan understøttes af en diplom- eller akademieksamen. Med en afsluttende eksamen vil det give ECTS-points.

Cecilie spørger ind til mesterlærebegrebet; om der er fokus på det konkrete på synsområdet og nye fokusområder? Susanne svarer, at man har fokus på, at fagligheden skal være nutidig og fremtidig. Berit supplerede med et eksempel fra Specialrådgivningen, hvor man har en mesterlæreopgave med at tilrettelægge didaktisk undervisningsmateriale. I øjeblikket sidder der én medarbejder med en helt særlig viden om den specifikke tilrettelæggelse, og det er vigtigt, at den viden bliver givet videre i et mesterlæreforløb.

3.6. Synscenter Refsnæs' 125 års jubilæum den 1. november 2023

Berit orienterede kort om rammerne for dagen. Alle fra Fagligt Råd bliver inviteret til jubilæet, så reserver gerne allerede nu dagen i kalenderen.

4. Efterskolen ved Synscenter Refsnæs, præsentation af video

Susanne og Berit præsenterede kort videoen inden vi så den på skærmen.

Videoen kan ses både med og uden synstolkning på hjemmesiden, link: [Det efterskolelignende tilbud - Synscenter Refsnæs \(synref.dk\)](https://www.synref.dk)

5. Kort nyt fra samarbejdspartnere – gensidig orientering

DBSU: Foreningen har været igennem en stor udvikling det seneste år og har bl. a. nedsat ny bestyrelse efter landsmødet. På baggrund af dette er der udviklet nye visioner og kerneværdier med fem hovedtemaer: Social velvære, fysisk velvære, psykisk velvære, selvstændighed og inklusion. Beskrivelsen af de nye visioner og værdier er vedlagt referatet.

Cecilie og Ida fra DBSU deltager ved årets sommerskole ved SR med et sanseligt indslag.

Cecilie præsenterede kort øvrige aktiviteter ved DBSU, bl.a. deltagelse i Royal Run.

De øvrige medlemmer af Fagligt Råd kvitterede med, at det er særdeles positivt at mærke den iver og gejst, der er kommet hos DBSU, som kommer deres medlemmer og målgruppe til gode.

DTHS: Per fortæller, at man i DTHS forsøger at sætte fokus på den hvidbog, der blev udgivet sidste år. I hvidbogen anbefales det f.eks., at man i stedet for at bruge udtryk som patient, borger, bruger, elev osv., bruger ordet *person*.

SR: Berit orienterede om, at SR, IBOS og Kennedy af National Koordination i Social- og Boligstyrelsen er inviteret til et møde mhp. dialog om den socialfaglige og registermæssige afgrænsning af målgruppen af børn og unge med synsnedsettelse.

Berit orienterede kort om sommerskolen. I år er der i alt 82 tilmeldte børn og unge, fordelt med 67 på den almindelige sommerskole og 15 på mini-sommerskolen. Sammenlignet med sidste år er det en stigning på syv børn. Temaet i år er "krop og bevægelse". Sommerskolen afholdes i samarbejde og med økonomisk støtte fra DBS.

Kennedy: Kamilla fortæller, at man i klinikken oplever, at der er stor interesse fra øjenlægerne for at høre om de forskellige muligheder indenfor synsområdet.

6. DBS og uddannelsesområdet v. Diana Stentoft, DBS (punkt fra sidste møde)

Diana fortalte, at man stadig oplever, at de kedelige tal fra 2017 ikke er blevet bedre. Det er således kun omkring 40% fra gruppen med synshandicap, der har en kompetencegivende uddannelse, når de er i alderen 30-35 år. Desværre er det særligt en udfordring for de unge, som ikke følger den stigning, der ses fra andre tilsvarende grupper. En del i målgruppen af personer med synshandicap er allerede uddannede, når de mister synet, så de trækker derfor lidt op i statistikken.

Der er stort behov for løbende kompetenceudvikling, både ift. almen uddannelse men også ift. brug af hjælpemidler m.v.; når man eksempelvis har lært af bruge Jaws, kan man det ikke bare pr. automatik fremadrettet. Der sker hele tiden opdateringer både på de almene systemer og værktøjer, men også indenfor de synsspecifikke hjælpemidler, og som person med synshandicap skal man opdatere sig på begge.

Eva spørger ind til, hvorvidt uddannelsesgraden er rensset for personer med yderligere funktionsnedsettelse, hvilket Diana svarer, at den ikke er, da det ikke er muligt at skille ad. Tallene er baseret på DBS' medlemstal.

Berit fortæller afslutningsvis, at det her på SR har haft stor betydning, at der i et landsdækkende samarbejde i regi af DTHS er udarbejdet fælles læringsmål (De Udvidede Læringsmål), som anvendes som en fælles tilgang til de inklusionsunderstøttende tiltag til målgruppen.

7. Målgruppen af børn og unge med synsnedsettelse i Grønland v. Diana Stentoft, DBS

Berit orienterer indledningsvis om at det grønlandske selvstyre ved udgangen af 2021 ikke har forlænget kontrakten med SR vedr. synsvejledning.

Diana har deltaget i en ekskursion til Grønland med udgangspunkt i at afdække, hvordan man bedst kan støtte målgruppen i Grønland. Diana orienterer, at man fra de grønlandske myndigheder har afsluttet samarbejdet med de danske leverandører af ydelser på handicapområdet inkl. synsområdet. Man har endnu ikke afklaret, hvordan man så skal varetage vejledning af målgruppen, men man har udtrykt, at målet er at Grønland selv varetager opgaven. På mødet med den grønlandske blindeorganisation fik DBS ikke indtryk af, at der var udarbejdet en strategi for,

hvordan situationen skal løses. Udover mødet med den grønlandske blindeorganisation besøgte de også det nationale center for rehabilitering i Grønland, *Pissassarfik*.

Kamilla kunne tilføje, at de børn fra Grønland som kommer til behandling her i Danmark, fortsat bliver registreret i Synsregistret, fordi det i praksis er et behandlingsregister, men de børn som ikke kommer til behandling, registreres ikke i det danske synsregister.

8. Eventuelt

Intet til punktet ved dagens møde.

Mødekalender 2023:

6. Juni 2023

20. november 2023.

Visioner og kerneværdier i DBSU

- Socialt velvære:
 - Foreningen har mange mål og opgaver, dog er afholdelse af sociale arrangementer en stor kerneopgave, hvor disse skal facilitere trykke rammer for foreningens medlemmer, hvor de kan videreudvikle deres sociale relationelle kompetencer i samspillet blandt andre med en synsedsættelse
 - At skabe et fælleskab, hvor rummelighed er essentiel for det gode sociale samspil i foreningen - fx Ved en lyttende og imødekommende tilgang til andre medlemmere, hjælpere og ansatte
 - Kommunikation er en fællesbetegnelse for den måde mennesker kommunikerer med hinanden på. Ca. 90 % af alt kommunikation er nonverbalt (mimik, øjenkontakt, kropssprog) og kun 10 % er verbal kommunikation (sprog, tonefald) disse faktorer fører til, at personer med en synsedsættelse ofte er udfordret i kommunikationen med den "seende" verden. Derfor er det vigtigt, at foreningen er med til at styrke deres kommunikationsfærdigheder, igennem foreningens aktiviteter
 - At fejlkulturen ikke vinder indpas i foreningens miljø, men der imod medvirker til, at medlemmernes selvværd bliver styrket
 - Foreningen skal give plads plads til medlemmernes individuelle udvikling i det sociale fælleskab
 - Der skal være en fælles forståelse for, at foreningen er et trygt sted at være, og at hver enkeltes grænse skal respekteres – et nej er et nej. Respekteres det ikke skal man som medlem, hjælper eller ansat, kunne gå til ledelsen med visheden om, at henvendelsen bliver taget alvorligt.
- Psykisk velvære:
 - Fokus på den mentale sundhed ved at være opmærksom på medlemmernes trivsel. Dette har alle ansvar for, dog bør arrangører, bestyrelser og hjælpere have et ekstra fokus på

området – især overfor de yngste medlemmer og de mest udsatte og sårbare medlemmer.

- Det er et vigtigt element at have en tæt relation til et andet menneske, Det kunne være igennem et nært venskab, et forhold, dates el. Lign, der kan i nogle tilfælde indebære fysisk/seksuel kontakt.

Men med en synsnedsettelse kan dette blive udfordret i mødet med seende mennesker, og foreningen skal være med til at aftabuisere dette svære emne ved hjælp af en åben dialog, oplysning, undervisning, arrangementer m.v.

- Fysisk velvære

- Foreningens skal være med til at understøtte medlemmernes trivsel, selvtillid og livskvalitet, igennem fysisk aktivitet, hvori medlemmerne kan blive inspireret og motiveret til, at skabe et sundt og aktivt liv ud fra de ønsker og behov de har i deres tilværelse
- Foreningen skal via diverse fysiske aktiviteter og arrangementer, skaber succesoplevelser for medlemmerne, hvor de kan stifte bekendtskab med de alternative muligheder der findes, som personer med en synsnedsettelse kan benytte sig af, for at få et sundt og aktivt liv
- Trods foreningens kerneydelse, skal den så hvidt muligt bestræbe sig på være inkluderende overfor medlemmer i med multikomplekse funktionsnedsettelser, så alle foreningens medlemmer i et vist omfang har mulighed for, at deltage i de fysiske aktiviteter med succes.

- Dyrkelse og styrkelse af Selvstændigheden

- I foreningen skal alle som ønsker det kunne deltage i bestyrelsesarbejdet, planlægning og afholdelse af arrangementer ud fra den enkeltes niveau, hvilket gerne skal udmunde i en styrket selvtillid, større selvindsigt, og oplevelsen af, at have et ansvar. Det skal sidste ende give en succesoplevelse, som kan tages med ud i livet
- For at kunne agere selvstændigt er det vigtigt at kunne samarbejde med andre mennesker og udvise empati. Derfor er det i høj grad vigtigt, at foreningen har fokus på, at der i diverse

arrangørgrupper og bestyrelser også skal være plads til de medlemmer, som andre fysiske eller mentale ting med i bagagen, og at dette kan være en fordel for alle

- Igennem den periode, som medlemmerne er en del af foreningen vil denne bestræbe sig på, at medlemmerne har fået en bedre forståelse for deres egen synenedsættelse, og at de ud fra disse erfaringer vil have nemmere ved, at navigere i egne forcer og udfordringer, og derved blive mere ansvars- og selvbevidste.

- Inklusion:

- Foreningen bakker op om det inkluderende fælleskab. Både i foreningen og ude i samfundet.
- Foreningen ønsker at inkluderer medlemmerne i arbejdet i foreningen. Dels ved bare at deltage, men også ved at søge indflydelse i bestyrelserne, og bruge egne erfaringer til, at trække foreningen i en positiv retning
- Foreningen ønsker fortsat at søge indflydelse hos de organisationer og myndigheder, som har med målgruppen at gøre, og at alle i foreningen skal have mulighed for, at præge det samarbejde der er
- Fokuserer på, at gøre det fysiske samfund mere tilgængeligt for personer med diverse syns- og funktionsnedsættelser
- Foreningen skal bidrage i det omfang det er muligt tilm at vores uddannelsessystem og arbejdsmarkedet blive mere tilgængeligt for målgruppen

- Fokus på samarbejdet mellem DBSU og foreningens nuværende og fremtidige samarbejdspartnere

- Foreningen skal bestræbe sig på, at pleje og bevare de samarbejdspartnere, som foreningen har opbygget en stærk forbindelse til
- At foreningen agerer “vagthund” overfor de samarbejdspartnere, som har tæt kontakt til vores medlemmer,

og gør disse opmærksomme på problematiske forhold, som foreningen har fået kendskab til

- At foreningen udviser åbenhed overfor medlemmerne, så de får kendskab til de organisationer foreningen støtter og samarbejder med